

U zatvorskom sustavu lani boravilo gotovo 17 tisuća osoba lišenih slobode

	998,79 €	9,49 €
	1.235,00 €	2.213,90 €

📍 Aktualnosti (/kategorija/aktualnosti/6/)

Tišina Mikleuša

✎ Vinco Gazdik 📅 11.08.2025.

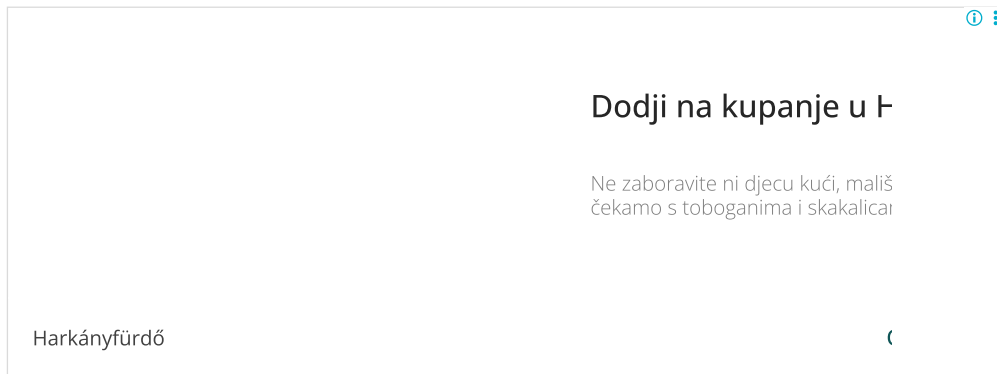
(/ieNews/slike/n_40542.jpg)

Femicid nije samo vijest iz crne kronike, nego tragičan kraj života žena čije su molbe za pomoć ostale nečujne. Serijal pod nazivom „Tišina nakon krika: Lica femicida u Hrvatskoj i dijaspori“ donosi pet priča i razmotrit će: svjedočanstva preživjelih, sigurnost sigurnih kuća, preporuke stručnjaka o tome kako se zaštititi i što nam je činiti? To su priče o izgubljenim životima, ali i o onima koji hodaju sa svojim ožiljcima. Uče nas da šutnja nije zaštita, nego prešutno

odobravanje. Govore o hrabrosti da se progovori i o sustavu koji mora znati slušati. Ovaj projekt želi probuditi razumijevanje, empatiju i zahtjev za promjenom. Jer kad reagiramo na vrijeme – spašavamo živote. A kad okrenemo pogled, dajemo prostor nasilju. Borba protiv femicida nije tuđa bitka. Ona pripada svima nama.

U veljači ove godine, spokoj Mikleuša kod Slatine prekinuo je povratak jedne tridesetogodišnje žene. Nije to bio povratak kakav bi itko poželio. Nije se vratila živa, ni s osmijehom, ni s planovima. Došla je u ljesu, iz Nizozemske. Djevojka koju je – prema šturim informacijama – ubio njezin dečko.

Za tu sam priču saznao sasvim slučajno, od komunalnog radnika koji je u razgovoru s kolegom spominjao grob koji treba iskopati. "Neka žena stigla iz Kanade... ubio je muž ili dečko, tako nešto," rekao je. Nije bio siguran u detalje. Možda ni ja nisam bio siguran želim li to znati.

Pomislio sam kako je možda moja novinarska znatiželja, kao i želja da se nekome i nekako pomogne – ovoga puta pretjerana, zamagljena. Da tražim "priču" gdje je zapravo i nema, da sam podlegao trendu i počeo tražiti tekstove u kojima bi bila zastupljena samo tragedija, gdje bi svaka riječ mogla biti bol, a svaki naslov pogrešno otkucano sjećanje. Odlučio sam od teksta odustati i ne dirati u nečije bolne rane. Međutim, novinski naslovi o novim ubojstvima žena u Hrvatskoj u meni su probudili osjećaj beznađa. U takvim situacijama, znao sam iz iskustva, postoji samo jedan lijek – akcija. Ali, kako?

Nekoliko tjedana kasnije, sasvim slučajno, u jednoj sam trgovini sreo poznatu mi prodavačicu, susretljivu i profesionalnu ženu, koja je, po mom sjećanju potjecala baš nekako iz tih krajeva gdje je sahranjena nesretna djevojka. Kad sam je upitao zna li išta o smrti žene koja je stigla u ljesu iz inozemstva, odmah je rekla: "Čula sam da je nešto bilo u Miklešu... ali ta žena nije dovezena iz Kanade, nego iz Nizozemske. Neka mlada žena, dečko ju je ubio." Vidno potresena, dodala je: "O tome vam se ne isplati pisati. To se nikad neće riješiti. Ljudi više nisu normalni, u sve nas se uvuklo neko teško zlo."

Tada mi je rekla i ime ubijene djevojke.

Protrnuo sam. Poznao sam tu djevojku dok je bila dijete. Plava kosa, mali uvojci na njenim krajevima, dobroćudnog, tihog, zamišljenog i pomalo sramežljivog pogleda. Bila je curica, možda sedam-osam godina. Jedna od ukupno osmero djece u, tad, nedavno doseljenoj obitelji iz BiH.

Sada je više nema.

MAJČINE RIJEČI BEZ OSVETE

Ubijena je u Nizozemskoj, gdje je trbuhom za kruhom otišla prije nekoliko godina i tamo otvorila obrt za čišćenje. Prema riječima majke, umrla je nakon fizičkog napada, a priča se da ubojstvo 'nije bilo namjerno'. Nakon nekakve prepirke. Ili nečega. Nije jasno ni tko je taj muškarac njoj zapravo bio – dečko, poznanik, nešto treće. U vrijeme pripreme za suđenje, majci je javljeno da će i ona trebati dati izjavu na sudu, pa ju je pomno smišljala, riječ po riječ da bi je, konačno, zapisala na papirić. Pokazala mi ga je. Poruka je uistinu bila vrlo kratka. U njoj je napisala tek kako joj dijete ništa ne može vratiti i da nikome ne želi zlo, niti traži ikakvu osvetu. Da ne zna motiv ni razlog ovom događaju te da se, ne znajući pozadinu, nada da će 'Bog pravedno presuditi'.

Dugo ću pamtititi taj moj ponovni susret s njom. Jedan je to od onih razgovora koje bismo najradije izbjegli, a svjesni činjenice da nećemo ostati ljudi ako ga ne obavimo. Ja nisam znao što bih joj, osim izražavanja sućuti, uopće rekao, a ona, s druge strane, nije znala što bi mi odgovorila. Zapravo, nisam ni očekivao da će mi bilo što suvislo reći, niti je za to bio red. Međutim, njen izgubljeni pogled, njeni usporeni pokreti i odsutnost duha u tom trenutku rekli su sve. A, što uopće i može izgovoriti majka kojoj je upravo ubijeno dijete? O toj je stvarnosti teško i govoriti i pisati. Ali je nužno. Zbog onih koji ostaju, koji svakodnevno žive u svojoj boli, ali i zbog svih nas koji tim patnjama svjedočimo.

Tu sam majku, nakon toga, posjetio još nekoliko puta. Svaki put bila je iznimno ljubazna i gostoljubiva, premda joj, pretpostavljam, nije bilo ni do kakve priče. Ali, tješim se: razgovor nije bio 'poslovni' – samo prijateljski i onaj, ljudski. Nakon nekog vremena doznao sam da su joj u toj boli najviše značila njena djeca i unuci – bili su joj podrška kakvoj se nije nadala niti je to očekivala. Ušli su joj u srce na način kako samo djeca to znaju. Nevino, čisto i izravno. Oni su joj dali snagu da poželi nastaviti živjeti.

Zbog ovog tragičnog događaja Mikleuš je na trenutak zanijemio. Ali nije bio ušutkan. Čestiti Mikleušani posjećivali su ožalošćenu majku i pružali joj podršku. Prema riječima **Roberta Grabara**, načelnika Općine Mikleuš, koji je na ovoj poziciji još od 2021. godine i kojemu je ovo drugi mandat, mještani ne pamte da se nekome od njih ikada ovako što dogodilo.

„Kad sam čuo za tragediju, bio sam šokiran. Jednostavno nisam mogao vjerovati onome što čujem. U proteklih trideset godina u našoj općini su zabilježena ukupno, možda, dva ubojstva. Ovako nešto nikada nismo doživjeli. Nazvala me majka pokojnice i objasnila što joj se dogodilo, a kasnije sam telefonom još razgovarao i s njenom drugom kćerkom. Izrazili smo saučešće i ponudili pomoć“, kaže Grabar i dodaje kako je Općina spremna pomoći na svim područjima. Pozdravlja svaku zdravu inicijativu kojom bi se i u njegovoj općini upozorilo na problem femicida te na njega reagiralo preventivno. Obitelji ubijene djevojke pri pogrebu je financijski pomogao i slatinski Centar za socijalnu skrb.

FEMICID - MRAČNO LICE STATISTIKE

Tragična priča iz Mikleuša, koja se, zapravo, dogodila u dijaspori, u Nizozemskoj, dio je mračne stvarnosti s kojom se sve češće suočava i hrvatska javnost. Tako je prema portalu „Točno tako“, suradničkoj platformi za provjeru točnosti informacija, prošle godine u Hrvatskoj ubijeno 18 žena, što je u odnosu na godinu ranije dvostruki porast. Od spomenutih osamnaest MUP devet od njih smatra 'teškim ubojstvom ženske osobe', odnosno: femicidom.

Prema pisanju *Nacionala* u Hrvatskoj je ove godine ubijeno šesnaest žena, a jedan od glavnih uzroka tome je, navode, obiteljsko nasilje. Različiti izvori navode i različite podatke, ali za proteklih deset godina, najčešće se spominje 180 ubojstava žena, koje se, ujedno smatraju i femicidom.

Opći je dojam, kojeg je teško raščlaniti, da nam društvo iz dana u dan postaje sve nasilnije. Stoga ćemo u serijalu koji slijedi, a pod zajedničkim nazivom: „Tišina nakon krika: Lica femicida u Hrvatskoj i dijaspori“ pokušati obraditi nekoliko, po nama, važnih područja. Prikazat ćemo kolateralne žrtve femicida i njihov život, ukazati na dosadašnje propuste u sustavu te ponuditi odgovore struke kojim bi se djelotvornije rješavao ovaj problem, primjerice, kako to rade uspješne države u našem okruženju? Pitanje na koje ćemo pokušati dobiti mjerodavan odgovor: zašto i kada muškarci postaju nasilni i kako to riješiti? Koliko su sigurne 'sigurne kuće' i jesu li one doista rješenje? Za sugovornike planiramo dobiti poznata stručna imena – psihologe, psihijatre, pravne stručnjake i sociologe koji svojim radom i zalaganjem godinama prate problem obiteljskog nasilja i femicida.

O femicidu u Hrvatskoj nužno je govoriti iz više razloga. Ponajprije jer nam se događa. Zatim jer tako probleme ne sakrivamo pod tepih već se s njima hvatamo u koštac, a zatim tražimo i, što je još važnije - pronalazimo rješenja. Femicid je zlo, a ako o njemu kao takvom i ne govorimo početak ćemo ga prihvaćati kao nužnost, kao svojevrsni ispušni ventil, kao nešto što nam se, 'eto, događa'. Najčešće tu bol razumijemo tek onda kad se dogodi nama, ili nama bliskim i dragim ljudima. Možemo li reagirati bolje? Drugačije? Na vrijeme? Moramo, jer druge nam nema. Kad to shvatimo razumjet ćemo i da možemo.

ONA NIJE SAMO BROJ

Mikleuš je i dalje tiho i mirno mjesto, naseljeno plemenitim ljudima koji znaju suosjećati i pružiti podršku prijateljima kada im život postane neizdrživ. Stjecajem okolnosti – tragičnim stradavanjem svoje sumještanke u dijaspori, postao je svjedokom svojevrsnog zlog fenomena: ubojstva žene samo zbog toga što je žena. Naravno, ne znamo još što će u konkretnom slučaju riješiti sud u Nizozemskoj i koje će razloge ubojstva utvrditi. Ali, što god na kraju odluči, život jedne drage i plemenite djevojke, one nekadašnje djevojčice plavih i znatizeljnih očiju, s velikim plavim uvojcima – nasilno je prekinut.

Premda je svako ubojstvo zlo, u ovakvim slučajevima dodatno se naglašava pitanje – bi li do njega uopće došlo da nasuprot nasilniku nije stajala nježna i skromna – žena? Njegovo moguće kajanje joj neće vratiti život. Ali ako iz ovog i ovakvog zla naučimo činiti dobro i postupati mudro, plemenito i razborito – za nas još ima nade.

Dakle, ubijena djevojka iz Mikleuša nije samo broj. Ona je glas koji nije stigao do suda. Riječ koja nije pročitana. Sjećanje koje ne smijemo zaboraviti. S razlogom.

* Tekst je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

** Dozvoljeno prenošenje sadržaja uz dozvolu autora i objavu izvora s linkom na original.